

RED MAGLE

POSLEDNJE CARSTVO

**BRENDON
SANDERSON**

Preveo
Ivan Jovanović

Laguna

Naslov originala

Brandon Sanderson
MISTBORN: The Final Empire

Copyright © 2006 by Brendon Sanderson
Cover Illustration copyright © Chris McGrath
Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za Bet Sanderson,

*koja je čitala epsku fantastiku i pre nego što sam se ja rodio i koja
u potpunosti zaslužuje unuka ćaknutog kao što je i ona sama.*

Ponekad se brinem da ipak nisam heroj za kakvog me smatraju.

Filozofi me uveravaju da je došlo pravo vreme, da su sva znamenja prisutna. Međutim, ja se i dalje pitam da li su našli pravu osobu. Toliko ljudi zavisi od mene. Kažu da ću na svojim plećima nositi budućnost čitavog sveta.

Šta bi pomislili kada bi saznali da njihov junak – heroj doba, njihov spasitelj – sumnja u sebe? Možda uopšte ne bi bili preneraženi tim saznanjem. Na izvestan način, upravo me to najviše brine. Možda, duboko u sebi, i oni sumnjaju – baš kao ja.

Kada me pogledaju, da li vide lažova?

PROLOG

Pepeo je padao sa neba.

Mršteći se, lord Tresting je posmatrao rumeno podnevno sunce dok su njegove sluge žurile da nad svojim gospodarem i njegovim cenjenim gostom otvore suncobran. Kiše pepela nisu bile sasvim neuobičajene u Poslednjem carstvu, ali Tresting se nadao da neće izgara-viti svoj novi kaput i crveni prsluk koji su mu dopremljeni kanalskim brodom čak iz Lutadela. Srećom, nije duvao jak vetar; suncobran će verovatno biti dovoljan zaklon.

Tresting je sa svojim gostom stajao na malom tremu povrh brdašca s pogledom na polja. Uprkos pepelu koji je padao sa neba, stotine ljudi u smeđoj težačkoj odeći radilo je i staralo se o usevima. Njihovi pokreti bili su u izvesnoj meri tromi i usporeni – ali, naravno, takvi su ska. Seljaci su besprizorna i lenja bagra. Naravno, ne žale se; znaju da to ne bi bilo mudro. Umesto toga, jednostavno su radili pognutih glava, laganim pokretima, očigledno pomireni sa sudbinom. Usputni udarac nadzornikovog biča naterao bi ih da se na nekoliko trenutaka žustrije kreću, ali čim bi nadzornik prošao dalje, vratili bi se svom mrtvilu.

Tresting se okrenu ka čoveku koji je stajao pored njega na vrhu brda. „Pomislili biste“, primeti Tresting, „da bi im nakon hiljadu godina zemljoradnja već ušla u krv i da bi u tome bili bar malo umešniji.“

Obligator se okrenu izvijajući obrvu, kao da je namerno hteo da istakne svoju najizraženiju crtu lica – zamršene čipkaste tetovaže oko očiju. Bile su ogromne i pružale su mu se preko celog čela i nosa. Bio je to potpun prelan – zaista veoma važan obligator. Tresting je na imanju imao svoje lične obligatore, ali oni su bili tek niži zvaničnici, sa svega nekoliko belega oko očiju. Ovaj čovek je stigao iz Lutadela, istim onim kanalskim brodom koji je dopremio i Trestingovo novo odelo.

„Trebalo bi da vidite gradske ska, Trestinže“, reče mu obligator okrenuvši se ka težacima. „Ovi su zapravo krajnje marljivi u poređenju s onima u Lutadelu. Ovde imate... neposredniju vlast nad njima. Šta kažete, koliko ih gubite na mesečnom nivou?“

„Oh, pet-šest, ili tako nešto“, odgovori Tresting. „Neke zbog batinanja, a neke zbog iznurenosti.“

„A begunci?“

„Nikada!“, odlučno odgovori Tresting. „Kada sam ovo zemljište nasledio od oca, bilo je nekoliko begunaca – ali naredio sam da se njihove porodice pogube. Ostatak se veoma brzo pomirio sa sudbinom. Nikada mi nisu bili jasni ljudi koji imaju poteškoća sa svojim ska – što se mene tiče, ta stvaranja je lako kontrolisati, samo ako ste čvrste ruke.“

Obligator klimnu glavom i ostade da stoji ćutke i nepomično, odeven u svoju sivu odoru. Činilo se da je zadovoljan time što je čuo,

a to je dobar znak. Ska zapravo nisu bili Trestingovo vlasništvo. Baš kao svi ska, pripadaju Gospodu Vladaru; Tresting samo iznajmljuje radnike od svog boga, baš kao što plaća i usluge njegovih obligatora.

Obligator spusti pogled, koliko je sati na džepnom časovniku, a onda baci pogled ka suncu – uprkos kiši pepela, ono je bilo je jarko i bleštalo je grimiznom svetlošću iza gornjeg sloja oblaka, crnog kao dim. Tresting izvadi maramicu i obrisa čelo, srećan zbog hlada koji je suncobran pružao, jer je podne bilo vrelo.

„U redu, Trestinže“, reče obligator. „Kao što ste tražili, preneću vaš predlog lordu Venturu. Od mene će dobiti povoljan izveštaj o vašem poslovanju.“

Tresting se suzdrža da glasno ne odahne. Obligator je morao da prisustvuje sklapanju svih ugovora ili poslovnih sporazuma između plemića. Istina, čak i najobičniji obligatori, poput onih što rade za Trestinga, mogli bi da posluže kao takvi svedoci, ali bilo je neuporedivo značajnije ostaviti dobar utisak na ličnog obligatora Strafa Ventura.

Obligator se okrenu ka njemu. „Popodne ću se vratiti kanalom.“ „Zar tako brzo?“, upita Tresting. „Nećete li ostati na večeri?“

„Ne“, odgovori obligator. „Ali hteo bih da sa vama razmotrim još jedno pitanje. Nisam ovamo došao samo na molbu lorda Ventura, već i da se... pozabavim nekim pitanjima u ime Kantona inkvizicije. Kruže glasine o tome da volite da se zabavljate sa ska ženama.“

Tresting se naježi.

Obligator se osmehnu; to je verovatno trebalo da bude ospokojavajuće, ali Trestingu je bilo jezivo. „Nema razloga da budete zabrinuti, Trestinže“, reče mu obligator. „Da je bilo *prave* zabrinutosti u vezi sa vašim postupcima, umesto mene poslali bi čeličnog inkvizitora.“

Tresting lagano klimnu glavom. Inkvizitor. Nikada nije imao prilike da se susretne sa tim neljudskim stvorovima, ali čuo je... priče.

„Zadovoljan sam vašim postupanjem sa ska ženama“, nastavi obligator zagledavši se preko polja. „Ono što sam ovde video i čuo jasno kazuje da uvek pospremiate za sobom. Čovek poput vas – efikasan, produktivan – mogao bi daleko da dogura u Lutadelu. Još nekoliko godina rada, nekoliko nadahnutih trgovačkih sporazuma – i ko zna?“

Obligator se okrenu, a Tresting se nasmeši. Nije to bilo obećanje, čak ni ohrabrenje – obligatori su bili više činovnici i svedoci nego sveštenici – ali čuti takvu pohvalu od ličnog sluge Gospoda Vladara... Tresting zna da neke velmože obligatore smatraju jezivim – neki ih čak smatraju smetnjom – ali u tom trenutku mu je došlo da izljubi svog uvaženog gosta.

Tresting se ponovo okrenu ka ska, koji su tiho radili pod krvavim suncem i lenjim pahuljama pepela. On je seoski plemić oduvek; živi na svojoj plantaži i sanjari o tome kako će se jednog dana preseliti u Lutadel. Naslušao se priča o tamošnjim balovima i zabavama, raskoši i spletkama – i sve mu je to bilo neizmerno uzbudljivo.

„Noćas ću morati da proslavim“, pomislio je. Setio se one devojke iz četrnaeste stračare koju već izvesno vreme ima u vidu...

Ponovo se osmehnuo. Još nekoliko godina rada, kazao mu je obligator. Ali da li bi to mogao da to ubrza kad bi se više potrudio? U poslednje vreme populacija njegovih ska radnika se povećala. Ako ih jače potera na posao, možda bi ovog leta mogao da prikupi jednu žetvu više i premaši ono što je dogovorio sa lordom Venturom.

Tresting klimnu glavom dok je posmatrao gomilu lenjih ska. Neki su prašili motikama, a drugi su četvoronoške sklanjali pepeo sa mladih useva. Nisu se žalili. Nisu gajili nadu. Jedva su smeli da misle. Tako i treba da bude jer oni su ska. Oni su...

Tresting se ukoči kad jedan od ska diže glavu. Čovek je gledao Trestinga pravo u oči, a u pogledu mu je iskrio – ne, plamteo – prkos. Tresting takvo nešto nikada u životu nije video, ne na licu jednog ska. Nagonski ustuknu i jeza mu prođe telom dok ga je taj čudni, prkosni ska netremice gledao pravo u oči.

I smešio se.

Tresting skrenu pogled. „Kurdone!“, prasnu on.

Zdepasti nadzornik potrča uz padinu. „Da, milostivi?“

Tresting se okrenu pa pokaza na...

Namršti se. Gde li beše onaj ska? Bilo ih je teško razlikovati dok tako rade pognutih glava, kaljavi od gara i znoja. Tresting zastade i potraži ga pogledom. Činilo mu se da zna gde je bio... jedno prazno mesto, gde niko nije stajao.

Ali ne. To nije to. Taj nije mogao tako brzo da se izgubi odatle. Kuda bi otišao? Mora da je i dalje tamo negde, samo što sada radi prikladno pognute glave. Svejedno, taj trenutak nepokornosti je neoprostiv.

„Milostivi?“, ponovo upita Kurdon.

Obligator je stajao po strani i radoznalo posmatrao. Ne bi bilo mudro staviti mu do znanja da se jedan od ska poneo tako drsko.

„Poteraj malo jače ska u onom južnijem delu“, naredi Tresting pokazavši prstom. „Primetio sam da su usporeni, čak i za ska merila. Pretuci nekoliko njih.“

Kurdon slegnu ramenima, ali svejedno potvrdi glavom. To baš i nije bio neki razlog za batinanje, ali, s druge strane, i nije mu bio potreban nekakav poseban razlog za prebijanje težaka.

Napokon, to su samo ska.

Kelzijer se naslušao raznih priča.

Čuo je priče o vremenima kada sunce, nekada davno, nije bilo crveno; kada nebo nije bilo zagušeno dimom i pepelom, kada su biljke sa lakoćom rasle i kada ska nisu bili robovi. Bila su to vremena pre Gospoda Vladara. Međutim, ti su dani skoro zaboravljeni. Čak i su i legende izbledele.

Kelzijer je posmatrao sunce i pogledom pratio kako divovski crveni disk klizi ka zapadnom obzorju. Neko vreme proveo je sam na pustim poljima, nemo stojeći. Posao je za taj dan završen; ska su na putu ka svojim stračarama. Ubrzo će se spustiti magla.

Naposletku je uzdahnuo pa se okrenuo i pošao preko leja i staza, zaobilazeći velike smetove pepela. Izbegavao je da gazi biljke – mada baš i nije bio siguran zašto se uopšte trudi. Usevi su izgledali tako jadno da mu se činilo kao da je njegov oprez besmislen. Slabašne biljke smeđeg lišća delovale su jednako utučeno kao ljudi što se o njima staraju.

Slabašna svetlost obasjavala je stračare u kojima žive ska. Kelzijer je video da se magla već zgušnjava, smanjujući vidljivost, pa su se zgrade nalik na humke pretvorile u nekakav natprirodni, neopipljiv prizor. Stračare niko ne čuva; nije bilo potrebe za stražarima jer

nema tog ska koji bi se usudio da po noći izađe napolje. Previše se plaše magle.

„Moraću jednog dana da ih izlečim od te boljke“, pomislio je Kelzijer dok je prilazio jednoj od većih zgrada. „Ali sve u svoje vreme.“ Otvorio je vrata i hitro ušao.

Razgovor smesta utihnu. Kelzijer zatvori vrata pa se s osmehom na licu okrenu ka prostoriji u kojoj je bilo tridesetak ska. U središtu je bilo ognjište u kojem je tinjala vatra, a veliki kazan pored njega bio je pun vode prošarane povrcem – to je bio začetak večere. Naravno, čorba će biti tanka i neukusna. Ali svejedno je primamljivo mirisala.

„Dobro večer svima“, reče Kelzijer osmehnuvši se, a onda spusti ranac uz nogu i nasloni se na vrata. „Kako ste proveli dan?“

Njegove reči označile su kraj tišini i žene se vratiše pripremanju večere. Međutim, nekolicina ljudi smeštena za grubo tesanim stolom i dalje ga je nezadovoljno gledala ispod oka.

„Naš dan je protekao u radu, putniče“, odgovori mu Teper, jedan od ska starešina. „Tebi je pošlo za rukom da to izbegneš.“

„Nikada mi nije prijalo da radim u polju“, odvrati Kelzijer. „To nimalo ne godi mojoj osetljivoj koži.“ Zatim se nasmeši pa pokaza šake i ruke prepune tananih ožiljaka. Bio je sav u ožiljcima – išli su od ramena ka šakama, kao da ga je neka zver grebala kandžama niz ruku, i to više puta.

Teper zafrkta. Bio je premlad za starešinu. Po svoj prilici, jedva da je zagazio u četrdesete; u najgorem slučaju, možda je pet godina stariji od Kelzijera. Međutim, taj žgoljavi čovek se nosio kao neko ko voli da bude glavni.

„Nije dobar trenutak za lakrdiju“, Teper strogo prekori Kelzijera. „Kada pružamo utočište nekom putniku, od njega očekujemo da pazi na svoje ponašanje i da ne privlači pažnju. Kada si jutros umakao sa polja, svi okolni radnici su zbog tebe mogli da zarade bičevanje.“

„Istina“, odgovori Kelzijer. „Ali takođe je moglo da se desi da popiju šibanje ako stoje na pogrešnom mestu, ako se predugo odmaraju ili ako se nakašlju kada nadzornik prolazi pored njih. Jednom sam video kako čovek dobija batine jer je njegov gospodar tvrdio kako je ovaj *nedolično trepnuo*.“

Teper ukočeno sede streljajući pogledom i spusti ruku na sto. Po izrazu lica videlo se da je nepokolebljiv.

Kelzijer uzdahnu i zakoluta očima. „Dobro. Ako baš hoćete da se izgubim, odoh ja.“ Nabacio je ranac na rame i ležerno otvorio vrata.

Gusta magla smesta pokulja kroz dovratka i lenjo kliznu oko Kelzijerovog tela slivajući se lagano na pod i puzeci po nabijenoj zemlji poput bojažljive životinje. Nekolicina prisutnih užasnuto uzdahnu, mada je većina bila toliko zabezegnuta da ni glasa nisu pustili. Kelzijer je na trenutak samo stajao zagledan u mračnu maglu i njeno uskomešano strujanje, slabašno osvetljeno ugarcima iz ognjišta.

„Zatvori vrata.“ Teperove reči bile su molba, a ne zapovest.

Kelzijer učini šta je zatraženo – zatvori vrata i tako prekinu tok bele magle. „Magla nije ono što vi mislite. Previše je se bojite.“

„Ljudi koji zađu u maglu izgube dušu“, prošapta jedna žena. Njene reči navedoše ostale da se zapitaju je li Kelzijer hodio maglom i ako jeste, šta se onda desilo za njegovom dušom.

„Kad biste samo znali“, pomisli Kelzijer i reče: „Dakle, ovo valjda znači da ostajem.“ Mahnu jednom dečaku da mu prinese tronožac. „I bolje što je tako – baš bi bilo šteta da odem pre nego što sa vama podelim vesti koje sam čuo.“

Na te reči mnogo ljudi načulji uši. Upravo je to bio pravi razlog zbog kojeg ga trpe, zašto čak i najstrašljiviji seljaci kriju čoveka kakav je Kelzijer, koji prkosi volji Gospoda Vladara time što putuje od plantaže do plantaže. Možda i jeste odmetnik – i opasnost za celu zajednicu – ali on im donosi vesti iz belog sveta.

„Stižem sa severa“, počeo Kelzijer. „Iz krajeva gde se slabije oseća vlast Gospoda Vladara.“ Obraćao im se jasnim glasom, pa su se ljudi nesvesno tokom rada naginjali ka njemu. Narednog dana Kelzijerove reči biće prepričane stotinama drugih ljudi koji žive u ostalim stračarama. Ska narod možda jeste potlačen, ali nepopravljive su tračare.

„Na zapadu vladaju mesne velmože“, nastavi Kelzijer, „i daleko su od gvozdene pesnice Gospoda Vladara i njegovih obligatora. Neki od tih udaljenih plemića shvataju da ska bolje rade kada su srećni nego kada ih batinaju. Jedan od njih, lord Renoa, čak je naredio svojim nadzornicima da potpuno obustave neovlašćena prebijanja. U potaji

se čuju i glasine kako se on nosi mišlju da težacima na svojoj plantaži plaća nadnice, poput onih koje dobijaju ska zanatlije po gradovima.“

„Besmislica“, prekide ga Teper.

„Izvinjavam se“, odvrti na to Kelzijer. „Nisam znao da je čestiti Teper u skorije vreme bio u poseti imanjima lorda Renoa. Kada si onomad obedovao sa njim, je li ti kazao nešto što meni nije pomenuo?“

Teper pocrvene. Ska nikada ne putuju i svakako nikada ne obeduju sa velmožama. „Misliš da sam budala, putniče“, reče Teper, „ali znam šta pokušavaš. Ti si onaj što ga zovu Preživeli; odaju te ti ožiljci na rukama. Ti si bundžija – obilaziš plantaže i širiš nemir. Jedeš našu hranu, pričaš nam bajne priče i ispredaš svoje laži, a onda samo nestaneš i ostaviš ljudima kao što sam ja da se nose sa lažnom nadom koju ulivaš našoj deci.“

Kelzijer izvi obrvu. „E, sad, čestiti Teperu“, reče, „tvoja zabrinutost je sasvim neosnovana. Ma, uopšte nemam nameru da jedem vašu hranu. Poneo sam svoju.“ Rekavši to, Kelzijer zgrabi ranac i baci ga na pod pred Teperovim stolom. Labavo zavezana vreća skljoka se i na zemlju se prosuše raznovrsne namirnice. Zakotrljaše se hlebovi od finog brašna, voće, pa čak i nekoliko debelih sušenih kobasica.

Letnja voćka otkotrlja se preko poda od nabijene zemlje i lagano lupi o Teperovo stopalo. Sredovečni ska se razrogačenih očiju zagleda u voće. „To je plemićka hrana!“

Kelzijer prezrivo zafrkta. „Jedva da jeste. Znaš, s obzirom da je iz visokog društva, vaš lord Tresting ne može da se pohvali dobrim ukusom. Njegova smočnica je prava bruka za jednog plemića.“

Teper preblede još više. „Znači, tamo si otišao po podne“, prošapta. „Otišao si na imanje. Ti si... *pokrao gospodara!*“

„Dabome“, odgovori Kelzijer. „I samo bih da dodam kako vaš gospodar ima daleko bolji osećaj za odabir vojnika nego za hranu, koja je žalosna. Morao sam zaista da se potrudim kako bih se po danu ušunjao na njegov posed.“

Teper je i dalje blenuo u vreću sa hranom. „Ako nadzornik to nađe ovde...“

„Onda vam predlažem da se potrudite da to što pre nestane“, odvrti Kelzijer. „Mogu da se opladim da je mnogo ukusnije nego ta razvodnjena klin-čorba.“

Dvadesetak pari gladnih očiju bilo je zagledano u hranu. Ako je Teper nameravao da se još raspravlja, nije to učinio dovoljno hitro jer je njegov trenutak tišine shvaćen kao odobravanje. Za svega nekoliko trenutaka sadržaj vreće je razdeljen i ska su se gostili nesvakidašnjom hranom, ne obraćajući pažnju na kazan s ključalom čorbom.

Kelzijer je seo i naslonivši se o drveni zid stračare gledao kako njegovi domaćini proždiru namirnice koje im je doneo. Nije se ogrešio o istinu kada je govorio o sadržaju smočnice: uskladištena hrana bila je turobno skromna i obična. Međutim, pred njim su bili ljudi koji od malih nogu jedu samo tanku čorbu i vodnjikavu kašu. Za njih su hleb i voće retke poslastice koje obično dobijaju od posluge s imanja, i to samo u vidu bajatih otpadaka.

„Mladiću, prekinut si u pripovedanju“, primeti jedan stariji ska pa došepa do tronošca kraj Kelzijera.

„Oh, rekao bih da će kasnije biti vremena za to“, odgovori Kelzijer, „kada se ukloni svaki trag mog lopovluka. Zar ti nećeš da jedeš?“

„Nema potrebe“, odvrti mu starac. „Kada sam poslednji put okusio plemićku hranu, tri me je dana bolelo stomak. Novi ukusi su kao nove ideje, mladiću moj – što si stariji, to ih teže variš.“

Kelzijer zastade. Taj starac pored njega teško da je bio upečatljiv prizor. Zbog naborane kože i ćelave glave pre je delovao ne jako nego mudro. S druge strane, mora da je snažniji nego što izgleda – malo je ska koji rade na plantažama i dožive te godine. Mnoge velmože nisu dozvoljavale da stariji budu izuzeti od svakodnevnog rada, a česte batine, koje su za njih deo svakodnevice, uzimale su strašan danak među starijima.

„Kako ono reče da se zoveš?“, upita Kelzijer.

„Menis.“

Kelzijer krajičkom oka ponovo pogleda Tepera. „Dakle, čestiti Menise, reci mi nešto: zašto dozvoljavaš da on predvodi?“

Menis slegnu ramenima. „Kada dođeš u moje godine, moraš dobro da paziš na šta troliš snagu. Neke bitke jednostavno nisu vredne truda.“ U Menisovom pogledu se videlo da misli na nešto daleko značajnije od sopstvenog natezanja sa Teperom.

„Znači, zadovoljan si ovim što imaš?“, upita Kelzijer pokazavši glavom ka stračari i njenim izgladnelim i iznurenim žiteljima. „Zadovoljan si životom punim batina i beskrajnog kuluka?“

„Bar je život, kakav-takav“, odvrati Menis. „Znam kakvi su plodovi nemira i buna. Pogled Gospoda Vladara i srdžba Čelične službe daleko su strašniji od nekoliko bičevanja. Ljudi kao što si ti propovedaju o potrebi za promenom, ali ja baš i nisam ubeđen u to. Pitam se da li smo odista u stanju da vodimo tu bitku?“

„Već je biješ, čestiti Menise. Samo što su ti gubici strašni.“ Kelzijer slegnu ramenima. „Ali šta ja znam? Ja sam samo lutajući probisvet koji je došao ovamo samo da bi jeo vašu hranu i zaludivao vam omladinu.“

Menis odmahnu glavom. „Sprdaš se, ali Teper je možda u pravu. Bojim se da će nam tvoja poseta doneti samo patnju.“

Kelzijer se nasmeši. „Zato mu i nisam protivurečio – bar ne u onome da sam bundžija.“ Zatim zastade pa se još šire osmehnu. „Zapravo, rekao bih da je to jedina tačna Teperova izjava otkako sam stigao.“

„Kako to radiš?“, upita Menis mršteći se.

„Šta?“

„Kako se toliko smeješ?“

„Oh, to je zato što sam ja srećan čovek.“

Menis baci pogled na Kelzijerove šake. „Znaš, takve sam ožiljke video samo na još jednom čoveku – i to mrtvom. Njegovo telo je vraćeno lordu Trestingu kao dokaz za to da je kazna nad njime izvršena.“ Menis diže glavu i pogleda Kelzijera pravo u lice. „Uhvatili su ga kako podstiče pobunu. Tresting ga je poslao u Hatsinske jame, gde je radio sve do smrti. Momak nije izdržao ni mesec dana.“

Kelzijer pogleda šake i podlaktice. Ponekad ga je i dalje bolelo, mada je bio uveren da to samo umišlja. Podiže pogled ka Menisu pa se nasmeši. „Pitaš zašto sam nasmejan, čestiti Menise? Pa, Gospod Vadar misli da su smeh i sreća samo njegovo pravo. Namerao sam se da mu pokažem da nije u pravu. To je bitka koju nije teško voditi.“

Menis se zagleda u Kelzijera, a ovome se na tren učini da će mu starac možda i uzvratiti osmeh. Međutim, Menis na kraju samo odmahnu glavom. „Ne znam. Jednostavno ne...“

Vrisak ga prekide. Došao je spolja, možda sa severa, mada je magla gušila zvuk i menjala ga. Ljudi u stračari začutaše osluškujući slabasne jauke. Iako su dopirali izdaleka, iako se magla spustila, Kelzijer je jasno razaznao da su krici puni bola.

On uze da gori kalaj.

Nakon toliko godina iskustva, sada mu je to bilo lako. Kalaj se, zajedno sa ostalim alomantskim metalima, nalazio u njegovom trbuhu, pošto ga je ranije progutao, spremajući se za čas kada će mu zatrebati. Kelzijer posegnu umom i dodirnu kalaj, pokrenuvši tako moći koje je i dalje jedva razumeo. Kalaj se razbukta, plamteći mu u stomaku i stvarajući osećaj sličan onome nakon prebrzo ispijene čaše žestokog pića.

Alomantska moć prostruji mu kroz telo izoštravajući mu čula. Soba oko njega postade kristalno jasna, a ugašeno ognjište zablista gotovo zaslepljujućom svetlošću. Osetio je godove drveta od kojeg je bio istesan tronožac na kojem je sedeo. Još je osećao ukus okrajka hleba koji je tog dana pojeo. A najvažnije je bilo to što je svojim sada natprirodnim sluhom čuo vrištanje. Dvoje ljudi je vikalo: jedna starija žena i jedna mlađa – možda čak i dete. Vrisaka tog mlađeg glasa svakim trenom bivala je sve dalja.

„Jadna Džes“, reče neka žena što je sedela tu blizu, a njen glas zagrme u Kelzijerovim izoštranim ušima. „To njeno dete bilo je pravo prokletstvo. Bolje je za ska da nemaju lepe kćeri.“

Teper klimnu glavom. „Bilo je jasno da će lord Tresting kad-tad tražiti da mu je dovedu. Svi smo to znali. Džes je to znala.“

„Ali i dalje je prava šteta“, dodade jedan.

U daljini se i dalje čulo vrištanje. Goreći kalaj, Kelzijer je mogao tačno da proceni pravac. Glas joj se kretao ka lordovom imanju. Taj zvuk potaknu nešto u njemu i on oseti kako crveni od besa.

Okrenuo se. „Da li lord Tresting vrati devojkice kada završi sa njima?“

Stari Menis odmahnu glavom. „Lord Tresting je velikaš koji poštuje zakon – nakon nekoliko sedmica naredi da se devojkice pogube. Nikako ne želi da inkvizitorima stane na žulj.“

To je naređenje Gospoda Vladara. Nipošto ne sme dopustiti da se rađaju polutani – deca koja možda poseduju moći za koje ska ne bi trebalo ni da znaju da postoje...

Vrištanje se stišalo, ali u Kelzijeru je bes sve više rastao. Sve ga je to podsetilo na neke druge krike – na povike jedne žene iz njegove prošlosti. Odjednom ustade, tako brzo da se tronožac prevrnuo.

„Pazi šta radiš, dete“, bojažljivo ga upozori Menis. „Seti se šta sam ti rekao za traćenje snage. Ako noćas izgubiš glavu, nikad nećeš dići tu svoju bunu.“

Kelzijer pogleda starca krajičkom oka. A onda se, kroz kuknjavu i bol, natera na osmeh. „Čestiti Menise, nisam ja ovamo došao da bih digao bunu. Samo želim da malo uzburkam vodu i izazovem nevolje.“

„A kakvo dobro to može da donese?“

Kelzijer se još šire osmehnu. „Dolaze novi dani. Gledaj da poži- viš još malo pa ćeš možda biti svedok velikih događaja u Poslednjem carstvu. Hvala vam svima na gostoprimstvu.“

Rekavši to, hitro otvori vrata i iskorači u maglu.

Menis je bio budan sve do ranih jutarnjih časova. Što je bivao stariji, to mu je bilo teže da zaspi. A naročito kada je zbog nečeg bio zabrinut, kao na primer zbog toga što se putnik nije vratio u stračaru.

Nadao se da se Kelzijer opametio i odlučio da otputuje dalje. Međutim, ta je mogućnost bila malo verovatna; video je kako Kelzije- rove oči blistaju. Baš bi bila šteta da čovek koji je preživeo Jame izgubi glavu na nekoj nebitnoj plantaži pokušavajući da zaštiti devojkicu od koje su svi već digli ruke.

Kako li će se lord Tresting poneti? Priča se da je veoma strog pre- ma onima koji ga prekinu u noćnim užicima. Ako Kelzijeru pođe za rukom da prekine gospodarevo uživanje, lako se može desiti da ovaj odluči da kazni sve ska radnike.

Uskoro i ostali ska počеше da se bude. Menis je ležao na tvrdoj zemlji – kosti su ga bolele, leđa su ga mučila, mišići su mu bili iznu- reni – i premišljao se vredi li uopšte ustajati. Svakog bogovetnog dana malo mu fali da se preda. Svakoga jutra bilo mu je za trunčicu teže. Jednom će jednostavno ostati u stračari i sačekati da nadzornici dođu i pobiju sve koji su previše bolesni ili previše ostareli da bi radili.

Ali ne danas. U pogledima ostalih ska video je previše straha – zna- li su da će im Kelzijerova noćna rabota doneti muke i nevolje. Menis im je bio potreban; računali su na njega. Mora da ustane.

On to i učini. Čim je počeo da se kreće, starački bolovi malo popustiše i oslanjajući se o jednog mladića, on uspe da se odvuče iz stračare prema poljima.

Tek je tada osetio miris nošen vetrom. „Šta je sad pa to?“ upita. „Osećaš li dim?“

Šam, dečko o kojeg se Menis oslanjao, zastade. Poslednji ostaci sinoćnje magle već su isparili, a crveno sunce dizalo se iza uobičajene zavese garavih oblaka.

„U poslednje vreme stalno osećam dim“, odgovori Šam. „Pepelne planine baš bljuju ove godine.“

„Ne“, odvrati Menis sa sve većom strepnjom. „Ovo je nešto dru- go.“ Okrenuo se ka severu, gde se okupila gomilica ska radnika. Odvojio se od Šama i pošao ka njima čuškajući prah i pepeo dok je vukao noge po zemlji.

U središtu gomile bila je Džes. Njena kćer, za koju su svi pret- postavljali da je odvedena pred lorda Trestinga, stajala je pored nje. Devojkine oči crvenile su se od nesanice, i osim toga, činilo se da joj ne fali ni dlaka s glave.

„Vratila se nedugo pošto su je odveli“, objašnjavala je žena. „Došla je i lupala po vratima, ridajući u magli. Flen je bio ubeđen da je to samo maglena avet oponaša, ali ja sam morala da je pustim! Baš me briga šta on priča – ne dam je. Izvela sam je na sunce i nije nestala. To dokazuje da ona nije maglena avet!“

Teturajući se, Menis se udalji od sve veće gomile. Zar niko od njih nije shvatao šta se dešava? Nijedan nadzornik nije došao da ih rasturi. Nijedan vojnik nije došao da obavi jutarnje prebrojavanje stanovništva. Nešto debelo nije u redu. Menis nastavi ka severu, panično idući ka imanju.

Dok je stigao, ostali su već primetili vijugavi stub dima, jedva vidljiv na jutarnjoj svetlosti. Menis nije bio prvi koji je stigao na obod male zaravni povrh brda, ali ostali su mu napravili mesta kada je naišao.

Imanja više nije bilo. Ostao je samo oprljen i čađav ožiljak.

„Tako mi Gospoda Vladara!“ , prošapta Menis. „Šta se ovde zbilo?“

„Sve ih je pobio.“

Menis se okrenu. To je Džesina mala progovorila. Gledala je urušenu kuću sa izrazom zadovoljstva na mladom licu.

„Svi su bili mrtvi kada me je izveo napolje“, rekla je. „Svi oni – vojnici, nadzornici, plemići... mrtvi. Čak i lord Tresting i njegovi obligatori. Gospodar me je ostavio i pošao da vidi o čemu je reč, a tada se začula buka. Dok sam izlazila, videla sam ga kako leži u lokvi sopstvene krvi, izbodenih grudi. Čovek koji me je spasio bacio je baklju u zgradu dok smo izlazili.“

„Taj čovek“, počeo Menis. „Imao je ožiljke na šakama i rukama, skoro do ramena?“

Devojka nemo klimnu glavom.

„Kakav je to demon bio?“ , nelagodno promrmlja jedan od ska.

„Maglena avet“, prošapta drugi, očigledno zaboravivši da su Kelzijera videli i na dnevnoj svetlosti.

„Ali jeste izašao u maglu“, pomisli Menis. „I kako je postigao ovako nešto... Lord Tresting je imao bezmalo trideset vojnika! Da Kelzijera nije negde u blizini čekala skrivena družina pobunjenika?“

U ušima mu zazvoniše Kelzijerove sinočnje reči. *Dolaze novi dani...*

„Ali šta će biti sa nama?“ , prestravljeno upita Teper. „Šta će se desiti kada Gospod Vladar sazna za ovo? Misliće da smo mi krivi! Poslaće nas u Jame ili će samo odaslati svoje kolose da nas pokolju kao stoku! Zašto je taj nevaljalac uradio ovako nešto? Zar ne shvata kakvo nam je zlo naneo?“

„Shvata“, odvrati Menis. „Upozorio nas je, Tepere. Došao je da izazove nevolje.“

„Ali zašto?“

„Jer je znao da se nećemo sami pobuniti – stoga nam nije ostavio izbora.“

Teper preblede.

„Gospode Vladaru“, pomisli Menis. „Ne mogu ja ovo. Jedva ustajem jutrom – ne mogu ja da spasavam ove ljude.“

Ali šta mu drugo preostaje?

Menis se osvrnu. „Okupi narod, Tepere. Moramo u zbeg pre nego što vesti o ovoj nesreći stignu do Gospoda Vladara.“

„Kuda ćemo?“

„U pećine na istoku“, odgovori Menis. „Putnici kažu da se u njima kriju pobunjeni ska. Možda će nas primiti kod sebe.“

Teper još više preblede. „Ali... moraćemo da putujemo danima. Moraćemo da noćimo u magli.“

„Ili ćemo tako“, kaza mu Menis, „ili ćemo ostati ovde i izginuti.“

Teper se na tren sledio i Menis pomisli kako ga je zaprepašćenost usled svega što se desilo ipak savladala. Međutim, mlađi čovek naposletku odjuri da okupi ostale kao što mu je naređeno.

Menis uzdahnu i zagleda se u tanki stub dima, psujući Kelzijera u sebi.

Zaista dolaze novi dani.